

29.4.2019

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Hernesaaren asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 12510)

HEL 2017-013476 T 10 03 03

Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut Hernesaaren asemakaavaehdotukseen ja lausuu siitä kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta seuraavan.

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee Hernesaarta ja sitä ympäröiviä vesi- ja puistoalueita Matalasalmenkujan, Eiranrannan ja Merikadun eteläpuolella. Tavoitteena on mahdollistaa asuinalueen, työpaikka-alueiden ja satama- ja puistoalueiden sijoittaminen alueelle. Hernesaaren itärannan puolelle on suunniteltu pääosin 6-8 kerroksisia asuin-kerrostalojen muodostamia kortteleita ja alueen länsipuolelle työpaikka-alueita. Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituripaikan lisäksi yksi uusi laituripaikka. Lisäksi alueelle on suunniteltu venesatama ja eteläiseen kärkeen lumen vastaanottoalue. Puistoaluetta Merisatamanpuistosta länteen levennetään ranta-alueella. Hernesaaren itärantaan on suunniteltu rantapuisto, jossa on uimaranta ja vesiurheilukeskus.

Museo on aiemmin lausunut Hernesaaren osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja asemakaavaluonnoksesta (16.2.2018) esittäen siitä joitakin huomioita. Asemakaavaluonnoksessa esitettiin osayleiskaavan mukaisesti alueelta vain yksi suojeltava rakennus: Fordin tehdasrakennus. Sille on annettu asemakaavaehdotuksessa suojelumerkintä sr-2 ja asianmukainen suojelumääräys. Suojelumerkintä on muutettu sr-1:stä sr-2:ksi, perusteena ilmeisesti se, että tontille on lisätty rakennusoikeutta lähes kaksinkertaisesti (13 000 k-m² -> 22 000 k-m²). Lisärakentaminen tarkoittaa Fordin talon päälle rakentamista ja tontin pääkäyttötarkoituksena on KTY (toimitilarakennusten korttelialue). Asemakaavassa tulee antaa määräys suojeltavan rakennuksen päälle rakentamisesta (vrt. Telakkarannan asemakaavamääräykset) ja rajoittaa mahdollisen uudisrakennuksen korkeus rajoittumaan Fordin talon tornia alemmas.

Asemakaavaehdotuksessa on annettu luonnoksesta poiketen suojelumerkintä sr-1 saunarakennus Löylylle. Museon näkemyksen mukaan sauna- ja ravintolarakennus on arkkitehtonisesti merkittävä, mutta arvotus, jonka perusteella suojelumerkintää ehdotetaan, vaatii ajallisesti yleensä useamman vuosikymmenen rakennusajankohdan ja arvotuksen välille.

29.4.2019

Kaavakarttaa on muokattu luonnoksesta siten, että yleinen pysäköintialue LP on siirretty Villa Ensin edestä Merisatamanrantaan. Tämä on arvokkaan rakennuksen ja sen lähiympäristön kannalta hyvä asia. Kaavaehdotukseen on merkitty ka-vp-rajaus eli Engelinaukiolta merelle suuntautuvaan asemakaavahistoriallisesti merkittävään puistoakselin näkymälinjaan maisemallisesti liittyvä ohjeellinen alueen osa, joka on suunniteltava ja hoidettava pääosin avoimena, mutta yleisilmeeltään puistomaisena. Katu- ja puistoalueelle kohdistuvat toimenpiteet tulee suunnitella kokonaisuutena. Eiran ensimmäisessä asemakaavassa (vahvistettu 1908) esitettiin puistovyöhyke, joka alkoi Engelinaukiolta ja laskeutui merta kohden Helsinginniemen puistoon ja päättyen Ursinin uimalaitokselle. Alkuperäinen alue paljon leveämpi kuin mitä ka-vp -rajaus näkymälinjasta esittää. Näkymälinjan sijaan koko puistoalue tulee suunnitella kokonaisuutena.

Eiranrantaan on esitetty suurikokoinen yr = uimarannan huoltorakennuksen 800 k-m²:n rakennusala. Rakennukseen saa sijoittaa liikunta- ja vapaa-ajan palveluita sekä enintään 250 k-m² kahvilatilaa. Museon näkemyksen mukaan rakennukselle varattu ala on kooltaan ylimitoitettu ja ylipäätään maiseman ja näkymien säilymisen kannalta sopimaton. Meren rannalta Engelin aukiolle jatkuvalla puistovyöhykkeelle ja RKY-2009 alueen reunan ympäristöön ei tulisi lisätä rakentamismahdollisuuksia.

Museo on painottanut aiemmin, että valtion viljavarastolle tulisi myös antaa suojelumerkintä, sillä se on etenkin Hernesaaren teollisuushistorian kannalta merkittävä rakennus. Kaavaehdotuksessa rakennusta ei ole suojeltu. Museo esittää edelleen, että rakennus siiloinen suojellaan asemakaavassa. Kaavamääräyksessä voidaan suojelun ohella huomioida mahdollisen uuden käytön vaatimat muutokset.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavaehdotuksesta.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö